

Handläggare
Chloé Girard Johnsson
Telefon: 08-50801093

Till
Järva stadsdelsnämnd

Medborgarförslag om klimatarbete i kommunen

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd beslutar att medborgarförslaget anses vara besvarat.

Sammanfattning

Den 29 maj 2026 inkom ett medborgarförslag om klimatarbete i kommunen. Enligt förslaget föreslås staden vidta olika åtgärder för att öka kunskapen om klimatförändringar och hållbar utveckling samt stärka invånarnas beredskap inför klimatrelaterade risker. Förvaltningen delar förslagslämnarens ambition och bedömer att förslaget ligger väl i linje med stadens befintliga styrning och Miljöprogram 2030. Förslaget berör flera nämnders ansvarsområden. Flera av de förslag till åtgärder som lyfts är redan en del av pågående utvecklingsarbete på stadsövergripande nivå och inom stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen bedömer därför att det pågående arbetet svarar mot de områden som lyfts i medborgarförslaget. Förvaltningen anser därmed att medborgarförslaget är besvarat.

Bakgrund

Den 29 maj inkom ett medborgarförslag om att staden ska vidta olika åtgärder för att öka kunskapen om klimatförändringar och hållbar utveckling samt stärka invånarnas beredskap inför klimatrelaterade risker. Förslaget omfattar bland annat utbildning, information, klimatanpassningsåtgärder och insatser för ungdomar. Stadsdelsnämnden beslutade vid nämndssammanträde 2026-08-17 att medborgarförslaget skulle överlämnas till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Förslagslämnaren anger att syftet med förslaget är att skydda invånarnas hälsa och skapa större trygghet vid värmeböljor.

Förslaget omfattar följande delar som innebär att staden ska:

1. Stärka undervisningen om klimatförändringar och hållbar utveckling i skolor för att öka elevers kunskap och medvetenhet.

2. Erbjudna kostnadsfria föreläsningar och kurser för vuxna om klimatförändringar, återvinning och hållbara val.
3. Anordna årliga klimatdagar där skolor, företag och invånare får lära sig mer om hållbarhet och klimatsmarta lösningar.
4. Sprida tydlig information om hur människor kan förbereda sig inför värmeböljor, översvämningar och andra klimatrelaterade risker.
5. Prioritera klimatåtgärder och utbildning i områden som riskerar att drabbas hårdast av klimatförändringarna.
6. Investera i gröna projekt och sommarjobb med tema miljö och hållbarhet för ungdomar.

Barnrättsperspektiv

Medborgarförslaget har flera delar som direkt berör barn och unga, bland annat genom förslag om undervisning, klimatdagar och sommarjobb. Samtidigt är barn, och särskilt små barn, utpekade som särskilt sårbara för klimatförändringarnas konsekvenser, exempelvis värmeböljor och skyfall. Ett barnrättsperspektiv är relevant utifrån förslagets övergripande syfte att minska riskerna för invånarnas hälsa vid klimatrelaterade händelser. Barn kan ha olika förutsättningar att påverkas av exempelvis värmeböljor och andra klimatrelaterade risker, och deras rätt till information, utveckling och delaktighet behöver därför beaktas i det fortsatta arbetet. Förslaget kan även bidra till barns och ungas möjligheter att få kunskap om och delta i frågor som rör deras framtida livsmiljö.

Funktionshinderperspektiv

Personer med funktionsnedsättning är utpekade som särskilt sårbara för klimatförändringarnas konsekvenser, exempelvis värmeböljor och skyfall. Medborgarförslaget har flera delar som är relevanta ur ett funktionshinderperspektiv, särskilt förslagen om information om hur invånare kan förbereda sig inför värmeböljor och andra klimatrelaterade risker samt att prioritera åtgärder i områden som riskerar att drabbas hårdast. I det fortsatta klimatanpassningsarbetet är det därför viktigt att beakta tillgänglighet och användbarhet, både vid utformning av fysiska åtgärder och vid framtagande av information och aktiviteter, så att dessa inte skapar nya hinder eller begränsar möjligheten att använda stadens miljöer och funktioner.

Jämställdhetsperspektiv

Ett jämställdhetsperspektiv är relevant i det fortsatta arbetet med klimatrelaterade risker och insatser. Det finns könsskillnader i synen på och engagemanget för klimat- och miljöfrågor, där kvinnor generellt uppger större oro och engagemang än män. Ett jämställdhetsperspektiv innebär därför bland annat att beakta hur information och insatser kan utformas för att nå olika grupper av invånare, inklusive grupper som i lägre grad tar del av eller engagerar sig i klimat- och miljöfrågor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning administration och stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar förslagslämnarens ambition att stärka stadens arbete med att skydda invånarnas hälsa och skapa trygghet vid värmeböljor och andra konsekvenser av ett förändrat klimat. Medborgarförslaget ligger väl i linje med Stockholms stads befintliga styrning inom miljö- och klimatområdet, inte minst Miljöprogram 2030. Förslagets inriktning knyter an till flera av miljöprogrammets mål, särskilt till mål 1, En rättvis och inkluderande omställning, som innebär att stadens verksamheter ska bidra till en rättvis omställning och ge stockholmarna möjlighet till delaktighet och engagemang i klimatomställningen. Förslaget ligger även tydligt i linje med mål 4, Ett klimatanpassat Stockholm, som omfattar en stadsmiljö anpassad till ett förändrat klimat och en stärkt motståndskraft mot extremväder. Medborgarförslaget har även en tydlig koppling till stadens beredskapsarbete, eftersom information och kunskap om hur invånare kan förbereda sig inför värmeböljor och andra klimatrelaterade risker bidrar till att stärka samhällets motståndskraft. Inom målet betonas även vikten av att ta hänsyn till grupper som är särskilt sårbara för klimatförändringarnas konsekvenser.

Miljö- och klimatarbetet i Stockholms stad berör flera av stadens verksamhetsområden och bedrivs därför inom ramen för flera nämnders och bolags uppdrag. I miljöprogrammet betonas samverkan som ett viktigt arbetssätt för att nå stadens miljö- och klimatmål. Arbetet med klimatanpassning, hållbar utveckling och en rättvis och inkluderande omställning bedrivs på flera nivåer och i samverkan mellan stadens olika verksamheter och andra relevanta aktörer. Stadsdelsförvaltningen bidrar inom sina verksamheter till stadens samlade miljö- och klimatarbete och samverkar med andra berörda verksamheter i frågor där det finns behov av gemensamma insatser.

Arbetet med att omsätta stadens mål och ambitioner inom dessa områden i konkreta åtgärder är långsiktigt och under fortsatt utveckling. Nedan följer några exempel på detta arbete.

- 4. Sprida tydlig information om hur människor kan förbereda sig inför värmeböljor, översvämningar och andra klimatrelaterade risker.**
- 5. Prioritera klimatåtgärder och utbildning i områden som riskerar att drabbas hårdast av klimatförändringarna.**

Enligt stadens handlingsplan för klimatanpassning påverkas Stockholm av klimatförändringar genom ökade medeltemperaturer, längre och mer intensiva värmeböljor, perioder av torka samt fler skyfall med risk för översvämningar. Dessutom visar stadens värmekartering att Järva är en särskild värmepunkt med värmeöar i Lunda, i stora delar av Tensta, Rinkeby och Kista samt i mindre utsträckning i Akalla. Detta beror på att krontäckningsgraden i Järva är låg, andelen hårdgjorda ytor är hög, tillgången till öppet vatten är begränsad samt att bebyggelsen är tät i vissa delar. Det innebär att Järva är ett område som kommer att drabbas särskilt hårt vid värmeböljor.

Förvaltningen arbetar med klimatanpassningsåtgärder för att hantera både högre temperaturer och kraftigare regn. Förvaltningen identifierar platser där det behövs mer skugga och svalka, och åtgärder som pergolor, växtstöd, trädplantering och mikroskogar används för att sänka temperaturen. Ett exempel är den nyligen genomförda upprustningen av Nidarosparken i Husby, där en pergola har tillförts för att skapa skugga. Förvaltningen arbetar också med olika gröna lösningar för att hantera regn- och dagvatten vid skyfall. Två exempel är Askeby allé i Rinkeby och Ärvinge ängar i Kista, som båda har haft problem med översvämningar. Vid Ärvinge ängar planeras nedsänkningar på vissa grönytor, samtidigt som delar av gångvägarna höjs för att leda bort vatten från fastigheterna och vidare ner mot Igelbäcken. Vid Askeby allé har även höjdskillnader genomförts och infiltrationsytor skapats genom biokolsbäddar med stenkross. Under året utreder förvaltningen även vilka hårdgjorda ytor i stadsdelsområdet som kan omvandlas till grönytor, vilket kan bidra till fler infiltrationsytor och mer grönska för sänkt temperatur i stadsdelsområdet.

Förvaltningen arbetar med information och stöd till seniorer vid värmeböljor. Under perioder med höga temperaturer erbjuds seniorer svalka, tillsyn och dryck i svala rum på förvaltningens mötesplatser för seniorer i Spånga och Kista. Under året har förvaltningen anlagt tre dricksvattenfontäner i parkerna Soltunet, Trudelutten och Tensta skatepark för att tillgängliggöra dricksvatten och därmed skapa en mer klimatanpassad stadsmiljö vid perioder med höga temperaturer.

Förvaltningen arbetar även med informationsspridning till invånarna om beredskap och hur de kan agera vid olika typer av kriser. Ett exempel är Beredskapsveckan i Järva, där förvaltningen tillsammans med polisen och Civilförsvarsförbundet mötte invånare på olika platser i Järva. Under veckan förmedlades information om bland annat hemberedskap, skyddsrum, trygghetspunkter och första hjälpen. Kommunikationsinsatser genomfördes även i sociala

medier och i lokaltidningen Mitt i. Genom denna typ av informationsinsatser stärks invånarnas förutsättningar att förbereda sig och agera vid störningar och kriser, däribland sådana som kan uppstå till följd av extremväder.

- 6. Investera i gröna projekt och sommarjobb med tema miljö och hållbarhet för ungdomar.**
- 2. Erbjud kostnadsfria föreläsningar och kurser för vuxna om klimatförändringar, återvinning och hållbara val.**
- 3. Anordna årliga klimatdagar där skolor, företag och invånare får lära sig mer om hållbarhet och klimatsmarta lösningar.**

Även förslagets fokus på kunskap, delaktighet och hållbarhet har koppling till stadens och förvaltningens pågående arbete. Ett exempel är förvaltningens arbete med att erbjuda feriejobb med hållbarhetstema för ungdomar. I somras genomförde förvaltningen ett feriejobbprojekt med fokus på biologisk mångfald, där cirka 300 ungdomar fick lära sig mer om biologisk mångfald genom en inledande utbildningsvecka i samverkan med ekologer från miljöförvaltningen. Därefter fick ungdomarna arbeta praktiskt med att inventera sin närmiljö, identifiera åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden och genomföra utvalda insatser. Arbetet med gröna feriejobb är under fortsatt utveckling inom förvaltningen.

Förvaltningen samverkar även med lokala föreningar i Järva i arbetet med att skapa förutsättningar för invånarna att vara delaktiga i omställningen. Detta sker bland annat genom två idéburna offentliga partnerskap (IOP) med hållbarhetstema som förvaltningen har startat upp under året. Inom det ena partnerskapet genomförs remakeverkstäder på förvaltningens parklekar, där barn och unga får lära sig att laga och återbruka kläder samt skapa nya föremål av resttextilier. Syftet är att stärka kunskap, engagemang och delaktighet kring hållbarhet och återbruk. Inom det andra partnerskapet genomförs aktiviteter och informationsinsatser med fokus på källsortering, återbruk och minskad nedskräpning, med syfte att öka kunskapen och engagemanget bland boende och bidra till en mer hållbar och trivsamt lokal miljö. Dessa kunskapshöjande aktiviteter är alla kostnadsfria att delta i.

Arbetet med att utveckla kommunikationen om miljö och klimat till invånarna, i linje med miljöprogrammets mål om en rättvis och inkluderande omställning, pågår på stadsövergripande nivå och inom stadsdelsförvaltningen. Ett exempel är stadens webbplats [Leva hållbart - Stockholms stad](#), där invånare kan ta del av information och tips om hur man kan leva mer hållbart. Staden uppmärksammar även olika dagar och arrangemang som ger invånare möjlighet att

lära sig mer om miljö, klimat och hållbarhet. I år arrangerades exempelvis Biologiska mångfaldens dag i Akalla by, med aktiviteter för hela familjen, bland annat guidade turer, fågelskådning, artbingo och andra aktiviteter om natur och biologisk mångfald. Även andra arrangemang såsom Earth Hour, Håll Sverige Rent-dagen och Skräpplockardagarna uppmärksammas inom staden, där även förvaltningens förskolor genomför skräpplockaraktiviteter och får möjlighet att lära sig mer om nedskräpning samtidigt som de bidrar till en renare närmiljö.

1. Stärka undervisningen om klimatförändringar och hållbar utveckling i skolor för att öka elevers kunskap och medvetenhet

Undervisningens innehåll och genomförande i stadens grundskolor och gymnasieskolor ligger inom utbildningsnämndens ansvarsområde. Stadsdelsnämnden ansvarar därför inte för denna del av medborgarförslaget.

Mot bakgrund av att medborgarförslagets olika delar i huvudsak redan omfattas av Stockholms stads styrning och av pågående utvecklingsarbete inom stadsdelsförvaltningen, bedömer förvaltningen att det pågående arbetet svarar mot de områden som lyfts i medborgarförslaget. Förvaltningen kommer samtidigt att fortsätta bedriva och utveckla detta arbete i takt med nya behov, kunskaper och förutsättningar.

Förvaltningen anser därmed att medborgarförslaget är besvarat och föreslår att nämnden fattar beslut enligt detta.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jonas Eliasson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslag om klimatarbete i kommunen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2026-10-15
Jonas Eliasson, Avdelningschef	2026-10-15